

Följ med på Malmens väg!

MALMBERGET
Utgångspunkten där malmen lastades. Här finns lämningar efter de äldsta gruvorna. Kåkstanen och gruvmuseet vittnar om svunna tider och ett hårt liv.

RIPATS
Det första hållstället efter Gällivare på malmleden, med flera stigar upp mot dödissjöområdet Nirra.

KILVO
Skogssamiskt nybygge på renvall från 1792, som kom till redan innan malmtransportleden. Rastplats vid Samujoki norr om byn.

SOLMYRAN
Nybygge från 1794 vid den ofantligt stora Solmyran längs malmtransportleden. Det som återstår i dag är husgrunder och slätterängar.

PELLOKIELAS NATURRESERVAT
Urskogsområdet med 550 år gamla tallar och 300-årig granskog och mängder av torrträ. Spåren vittnar om fyra omfattande skogsbränder mellan åren 1410-1660.

HÅLLKÅTAN
Återskapad lägerplats vid den äldsta hållplatsen efter Malmens väg vid berget Holtavaara, söder om vidsträckt Härkmyran.

HÄRKMYRAN
Ett nybygge anlagt som hållställe 1794 med forkontor och bruksbod som finns kvar i ursprungligt skick. Fin utsikt från gårdstunet över Härkmyran. Hit kom malmraiderna efter tre dagars färd från Malmberget.

SPIKEN
Nybygge och hållplats för samerna från 1768 som kallades Furudal av Melderkreutz. De gamla manbyggnaderna finns kvar. Vid Vitträskbäcken fanns en myrblästerugn från 1779. Men den förstördes av vårfloden år 1800 och flyttades senare till Lappträsk. Den gamla bygdegården rustas och kan upplåtas för logi.

NORRIÅN
Hette tidigare Lappträsk. Här finns en skvaltkvarn med ett dämme i Mörtbäcken för myrblästermasugnen från år 1800 och en vattensåg.

GUNNARSBYN
Övre delen av Råne sockens centralort med Råne älvdals kansliet. Kyrkan och prästgården samt församlingshem, ritat av den kända arkitekten Torben Gruth, ligger mycket vackert belägen på en sandås och är en sevärdhet. Söder om samhället finns lämningar efter boplatser med tydliga spår efter hyddbottnar. Här viker Malmens väg av från Råneälvens dalgång mot Norriån.

KORPFORSEN
En vacker och dramatisk fors där Carl Melderkreutz, först tänkte bygga masugnen. På norra stranden finns en förbitransportväg med eldstäder och bakvalar.

NIEMISEL
Här finns Älvens hus som erbjuder mat och logi. Tidigare en viktig järnvägspunkt med militärväg som byggdes i 1908-1911. Mycket naturskönt med öriska Niemiforsarna med Långforsen och Gräddforsen. Gammal lägerplats med fornlämningar på norra stranden med bakvalar och eldstäder och fina fiskeplatser.

GÄLLIVARE
Tack vare malmen och Malmleden växte samhället till en centralort. Det går utmärkt att köra skoter ända fram till Dundrets stugby eller välja andra stugbyar vid foten av Dundret. Den gamla kyrkan byggdes av degerselsbor åren 1747-1752 vid Vassaraälven. Byggmaterialet fraktades till Gällivare efter den blivande malmleden.

NUORTIKON
Husgrunder och ängar efter nybygge från 1799 vid foten av Nuortikonvaara. Här skulle den legendariska Nuortikon-Maria ha bott.

NATTAVAARA
Här kan du besöka bygårderna med fina campingtugor. Skoterföreningen har inrett vägverkets gamla lokaler med kioskbutik, du kan tanka i en kortautomat, låna ett vilorum, fika, laga skotern eller göra service vid behov.

RÅNE ÄLVDAL
Malmens väg lockar till upptäckter. För att färden längs leden ska bli än mer intressant bör man känna till dess spännande historia. De strapatsrika och omänskligt tunga malmtransporterna skördade många liv för det välstånd Sverige fick genom järnhanteringen.

CONNY VIKLUND
conny.viklund@nsd.se 0920/361 52

POLCIRKELN
Här finns en nybyggd koja med eldplats. Polcirkeln markeras med en annorlunda portal, skapad av konstnären Erling Johansson.

LOMBERGSFALLET
Trappstegsfall omgivet av hällar som på en sträcka av 300 meter störtar 20 m. Fallet finns cirka 200 meter från väg 813.

ÖVERSTBYN
Litet samhälle med gårdar från 1600-talet. Här finns mängder av tjärdalsbottnar som påminner om tjärans betydelse som biinkomst och skogsbruk. Vackra och fiskrika Rörån i Överstbyträskets östra del är värt ett besök. Här trivs utter och strömstare när många av forsarna är öppna vintertid.

HASAFORSEN
Naturskönt område med en jättetal. Här finns spår efter ett manufakturverk som förädlade järn från myrblästerugnen som drevs mellan åren 1782-1879 i Spiken. Sågar och vattenkvarnar utnyttjades så sent som på 1950-talet.

ORRBYN
Gammal jordbruksby som förändrades helt när Melderstein växte som central punkt för järnhanteringen. Byns kvarn flyttades till Bjuråforsen i Råneälven där en vattensåg byggdes. På natursköna Sundbergsholmen finns lämningar efter en lägerplats.

MELDERSTEIN
Bruksherrgård och grunder efter bruksbyggnader vid natursköna Bjurån. Samhället blev hjärtat i järnhanteringen.

STRÖMSUND
Hit fraktades malmen med ren och akkja. Ruinerna efter den gamla masugnen som drevs 1742-1831 är det enda som vittnar om järnhanteringen. Här byggdes också ett skeppsvarv.

BÖLE
Gammal by som ligger vackert på moränkulle vid udde i Råneälven. Här finns rester av en gammal lägerplats.

